

FÖRSVARSMAKTEN

Doktrintillägg
Logistik

2023

Doktrintillägg Logistik

DTLG LOG

DOKTRINTILLÄGG

© Försvarsmakten har upphovsrätt till detta verk.

Bilder på omslaget:	Joel Thungren
Grafisk bearbetning:	FMLOG/Försörjning, Grafisk produktion
Produktionsid:	220914050
Produktionsformat:	Word, A5, 2021 års typografi
Mnr:	M7739-354033
Publikationsområde:	FST STRA PUBL
Tryck:	Försvarsmakten, FM LOG

DOKTRINTILLÄGG

VIDAR-handling: FM2021-9568:17

Beslut om fastställande av Doktrintillägg Logistik 2023

Doktrintillägg Logistik 2023 (DTLG LOG 2023) version 1.0 fastställs att gälla från och med 2023-05-01. Publikationens registrerade M-nr är M7739-354033.

Följande upphävs 2023-05-01:
Försvarsmaktens Grundsyn Logistik, gällande från 2007-04-24.
Försvarsmaktens Logistikkoncept, gällande från 2021-02-04.

Publikationen tillgängliggörs genom publicering på intranätet emilia och www.forsvarsmakten.se. Publikationen ska lagerhållas vid FMCL/FBF.

Detta beslut är fattat av general Micael Bydén. I den slutliga handläggningen har som föredragande deltagit brigadgeneral Claes Isoz.

Mikael Bydén
ÖB

Claes Isoz

DOKTRINTILLÄGG

ÄNDRINGAR

Version	Ändring nr	Gäller från	Vidarhandling för beslut	Anmärkning
1.0	0	2023-05-01	FM2021-9568:17	

Förslag på ändringar och förtydliganden etc sammanställs och insänds linjevägen till fst-stra@mil.se

Upptäckta felaktigheter i handboken avvikelserapporteras i PRIO. Se FM2021-9568 vem som är huvudhandläggare.

ÖVERBEFÄLHAVARENS FÖRORD

En nations förmåga att försörja sin befolkning och stridande förband utgör en grundförutsättning för den samlade försvarsförmågan. Det är en sedan århundraden välbekant sanning. Logistikens betydelse har med Rysslands invasion av Ukraina framträtt i blixtbelysning. Det ryska agerandet har i grunden förändrat förutsättningarna i vårt närområde och visat på sårbarheter även i vårt eget samhälle.

Den försörjning som Sverige och Försvarsmakten är beroende av kan komma att störas eller i värsta fall helt förhindras. Genom gedigna förberedelser, samarbete och förtänksamhet skapar vi nationella förutsättningar för att upprätthålla försvarsförmågan även under de svåraste förhållanden.

Hela Försvarsmakten är beroende av den nytta försvarslogistiken tillhandahåller. Detta gäller samtliga ledningsnivåer och samtliga verksamheter. Alla beslutsfattare behöver därför ha kännedom om hur logistiken fungerar. Denna insikt behövs för att fatta rätt beslut, vidta de åtgärder som krävs och kunna göra de prioriteringar som erfordras.

Doktrintillägg logistik (DTLG Log) beskriver de omvärldsfaktorer som påverkar försörjningen av Försvarsmakten, hur försörjningen i Försvarsmakten är strukturerad samt vilka principer som är grundläggande för att försvarslogistiken ska kunna bidra till vår uppgift att försvara Sverige.

Försvarsmakten verkar tillsammans med andra. Oavsett om det sker utanför landet eller i Sverige ställer det krav på försvarslogistiken. Försvarsmaktens militärstrategiska doktrin beskriver våra militärstrategiska utgångspunkter och tydliggör försvarslogistikens indelning. I DTLG Log fördjupas beskrivningen av detta.

Sverige har ansökt om medlemskap i försvarsalliansen Nato. När ansökningsprocessen är avslutad och Sverige är medlem i Nato kommer det få stor betydelse för Sverige, för Försvarsmakten och för försvarslogistiken. Under tiden anslutningsprocessen pågår ska vi fortsätta att verka enligt DTLG Log.

DOKTRINTILLÄGG

Försvarslogistik

Försvarslogistikens syfte är att bidra till att nå de mål som militära operationer har att uppnå. Syftet uppnås genom att upprätta och bibehålla efterfrågad tillgänglighet, uthållighet och rörlighet hos Försvarsmaktens förband och enheter.

Försvarslogistiken indelas i funktionerna förnödenhetsförsörjning, teknisk tjänst, transporttjänst, försvarsmedicin och övrig logistik.

Försvarslogistik omfattar produktion, styrning och kontroll av tillhandahållet stöd, vilket utgörs av både förnödenheter och tjänster med tillhörande information.

Försvarslogistik omfattar stöd till såväl krigsorganisationen som grundorganisationen och utförs av egna resurser och tillsammans med andra aktörer.

DOKTRINTILLÄGG

INNEHÅLL

1	Inledning.....	10
1.1	Syfte med Doktrintillägg Logistik.....	10
1.2	Doktrintilläggets sammanhang.....	10
1.3	Målgrupp.....	11
1.4	Disposition.....	12
2	Försvarslogistik.....	13
2.1	Försvarslogistikens uppdrag och syfte.....	13
2.2	Försvarslogistikens komplexitet.....	14
2.3	Försvarslogistik i förändring.....	16
2.4	Totalförsvaret.....	17
2.5	Det globala försörjningslandskapet.....	19
2.6	Försörjningslösningar.....	20
2.7	Internationellt logistiksamarbete.....	22
3	Försvarslogistikens principer.....	23
3.1	Operationella krav i fokus.....	23
3.2	Förtänksamhet.....	23
3.3	Samarbete.....	23
3.4	Effektivitet.....	24
3.5	Enkelhet.....	24
3.6	Flexibilitet.....	24
3.7	Kontinuerligt flöde.....	24
3.8	Tillgänglighet.....	25
3.9	Robusthet.....	25
3.10	Tempo.....	25
4	Indelning av försvarslogistik.....	26
4.1	Ingående funktioner.....	26
4.1.1	Förnödenhetsförsörjning.....	26
4.1.2	Teknisk tjänst.....	26
4.1.3	Försvarsmedicin.....	26
4.1.4	Transporttjänst.....	26

DOKTRINTILLÄGG

4.1.5	Övrig logistik	27
4.2	Operationsnivåer	27
4.2.1	Militärstrategisk försvarslogistik.....	27
4.2.2	Operativ försvarslogistik	27
4.2.3	Taktisk försvarslogistik.....	28
4.3	Nivåer för genomförande	28
4.3.1	Bakre nivå	28
4.3.2	Främre nivå	28
4.4	Försörjningslinjer	29
5	Ledning av försvarslogistik.....	31
5.1	Logistikledning	31
5.2	Logistikledning i operationer.....	32
5.2.1	Logistikplanering	32
5.2.2	Inriktning.....	33
5.2.3	Samordning.....	34
5.2.4	Uppföljning.....	34
5.2.5	Värdering.....	34
5.2.6	Situationsförståelse.....	34
5.3	Ledningsstödsystem för logistik	35
6	Försvarslogistikens faser och förmågor.....	36
6.1	Förberedande verksamhet under grundberedskap	36
6.1.1	Forcerad förmågeuppbyggnad.....	37
6.2	Aktivering och mobilisering	37
6.3	Operationer	40
6.4	Reorganisering och konsolidering	41
6.5	Försvarslogistik vid värdlandsstöd (VLS).....	41
6.5.1	Interoperabilitet	42
	Begrepp.....	43
	Redaktionell information	46
	Bildförteckning.....	47
	Källförteckning.....	48

DOKTRINTILLÄGG

1 INLEDNING

1.1 Syfte med Doktrintillägg Logistik

I Försvarmaktens doktrintillägg fördjupas de militärstrategiska funktionernas karaktäristik. Syftet med Doktrintillägg Logistik (DTLG LOG) är att tydliggöra logistikens roll i Försvarmaktens militär-strategiska och operativa koncept enligt Militärstrategisk doktrin (MSD) och Doktrin för gemensamma operationer (DGO).

DTLG LOG förklarar begreppet försvarslogistik, dess ingående delar, underliggande principer, organisation och ledning samt dess uppgift att skapa förutsättningar för genomförandet av operationer.

I DTLG LOG diskuteras försvarslogistik på militärstrategisk, operativ och taktisk nivå ur ett såväl förmågeskapande som förmågenyttjande perspektiv. Inom försvarslogistiken finns ett påtagligt behov av samordning med civila aktörer, och innehållet är därför delvis anpassat med hänsyn till detta.

1.2 Doktrintilläggets sammanhang

DTLG LOG kompletterar MSD och DGO och gäller i alla beredskapsgrader. Doktrintillägget är, liksom MSD och DGO, inriktande med avseende på *hur* vi bör tänka, inte *vad* vi bör tänka, för att kunna strida med tillgängliga resurser ensamma och tillsammans med andra.

DTLG LOG är ett sammanhållet dokument och ska läsas som ett sådant – ej som ett uppslagsverk. Innehållet i DTLG LOG omfattas inte av sekretess.

DOKTRINTILLÄGG

Sverige har ansökt om medlemskap i försvarsalliansen Nato. Detta föranleder en revidering av doktrinär inriktning. Revidering av Försvarsmaktens doktrin och införande av tillämpning av fastställd Nato-doktrin kommer att genomföras efter det att processen för antagning har slutförts och Sverige har antagits som fullvärdig medlem. Under tiden denna process pågår gäller föreliggande doktrin i sin helhet.

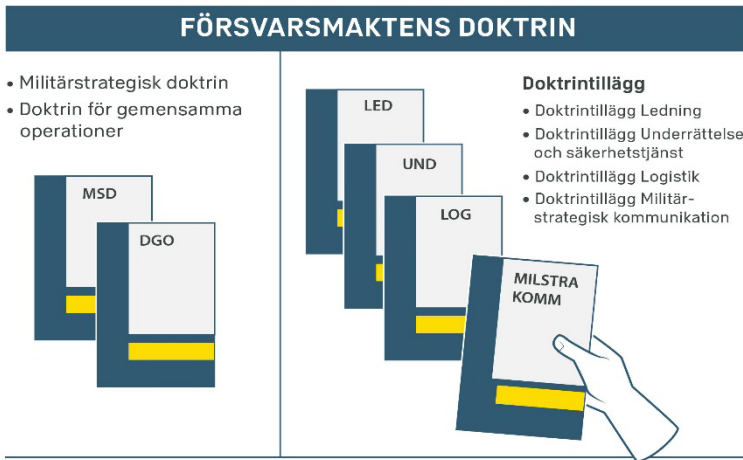

Bild 1. Försvarsmaktens doktrin. Illustration: Anna-Karin Wetzig, Försvarsmakten.

1.3 Målgrupp

DTLG LOG är i första hand avsett för chefer och stabsmedlemmar samt all personal inom Försvarsmakten som arbetar med logistik. Samtlig personal på alla nivåer inom Försvarsmakten ska ha den kännedom om doktrintillägget som behövs för tjänsten. Det är varje chefs ansvar att utbilda sin personal i tillämpliga delar beroende på ansvar och uppgift. Läsare inom Försvarsmakten förutsätts ha insikt i både MSD och DGO.

Doktrintillägget är i andra hand avsett för personal vid andra myndigheter som arbetar med försvar, beredskapsplanering och säkerhet lik-

DOKTRINTILLÄGG

som andra aktörer – företag och organisationer - som samverkar med det militära försvaret. I den senare kategorin återfinns bland annat företag som har avtal med Försvarsmakten.

1.4 Disposition

DTLG LOG består av sex kapitel:

Kapitel 1 redogör för doktrintilläggets syfte, sammanhang, målgrupp och disposition.

Kapitel 2 förklarar vad som avses med försvarslogistik och beskriver den komplexitet som försvarslogistiken har att hantera, doktrinära utgångsvärden samt logistikens roll i Totalförsvaret. I kapitlet beskrivs även det sammanhang i vilket försvarslogistiken verkar med utblick mot globala logistikflöden.

Kapitel 3 redogör för vägledande principer vid planering och genomförande av försvarslogistik.

Kapitel 4 tydliggör försvarslogistikens indelning och innehåll på militärstrategisk, operativ och taktisk nivå.

Kapitel 5 beskriver ledning av försvarslogistik.

Kapitel 6 beskriver försvarslogistik utifrån verksamhetens faser och förmågor ur ett förmågeskapande respektive förmågenyttjande perspektiv, inklusive värdlandsstöd.

2 FÖRSVARSLOGISTIK

2.1 Försvarslogistikens uppdrag och syfte

Försvarslogistiken understödjer genomförandet av operationer med förnödenheter, teknisk tjänst, transporttjänst, försvarsmedicin och övrig logistik.

Försvarslogistikens syfte är att bidra till att nå de mål som definierats i en militär operation genom att upprätta och bibehålla efterfrågad tillgänglighet, uthållighet och rörlighet hos Försvarsmaktens förband och enheter.

Försvarslogistik omfattar produktion, styrning och kontroll av tillhandahållet stöd, vilket utgörs av både förnödenheter och tjänster med tillhörande information.

Försvarslogistik omfattar stöd till såväl krigsorganisationen som grundorganisationen och utförs av egna resurser och tillsammans med andra aktörer.

Bild 2. Försvarslogistik avser förnödenhetsförsörjning, teknisk tjänst, transporttjänst, försvarsmedicin och övrig logistik. Illustratör: Anna-Karin Wetzig, Försvarsmakten.

Försvarslogistiken har uppdraget att ge stöd till militärstrategisk, operativ och taktisk militär verksamhet. En väl fungerande försvarslogistik skapar handlingsfrihet att verka i tid och rum samt bidrar till att producera och vidmakthålla krigsförbandens stridsvärde för genomförande av operationer på alla nivåer, från småskaliga övningar till högintensiv strid.

2.2 Försvarslogistikens komplexitet

Försvarslogistiken länkar samman militärstrategisk, operativ och taktisk nivå genom att skapa förutsättningar för uthållighet, tillgänglighet och rörlighet.

Hur försvarslogistiken genomförs i den specifika operationen beror på var den genomförs geografiskt och hur den aktuella hotbilden ser ut. Lösningen bygger på nyttjande av både civila och militära resurser på ett sätt som är anpassat efter behoven och hoten. Logistikkedjor anpassas till att leverera i rätt mängd och med rätt kvalitet vid en given tidpunkt och på en bestämd plats.

Utmaningen för försvarslogistiken är att skapa lösningar som kan hantera såväl normalläge som säkerhetspolitisk kris och samtidigt säkerställa att tillräckliga resurser finns för att kunna hantera militära operationers behov vid väpnat angrepp. Uthållighet skapas under normalläge och dimensioneras mot bedömd resursförbrukning för att möta det väpnade angreppet. Förbrukningen av förnödenheter och nyttjandet av tjänster övervägs kontinuerligt i relation till bland annat de operativa kraven. Att dimensionera tjänster och tillförsel av rätt förnödenheter i rätt mängd mot Försvarsmaktens förväntade behov är inte bara utmanande i sig, utan kräver också avvägningar av vilka risker som ska tas och i hur stor omfattning dessa risker kan accepteras.

DOKTRINTILLÄGG

Uthålligheten över tiden får inte äventyras. Därför behövs en viss överkapacitet i normalläge. Om förtroende för logistikens förmåga att leverera saknas medför detta å andra sidan att behoven överdrivs varvid alltför mycket resurser hamnar på fel ställe – den så kallade ”snöbollseffekten”¹. Genom god planering, kvalitativt användande av logistikstöd- och ledningsstödsystem kombinerat med förtroende och tillit mellan nivåerna kan detta undvikas.

Svenska staten har endast i undantagsfall rådighet över de logistikkedjor som behövs för att tillgodose Försvarmaktens behov. För att klara av sitt uppdrag krävs att försvarslogistiken får stöd av civila resurser. Detta ställer krav på Försvarmaktens planering med civila aktörer för samordning och för att parallellt kunna förbereda och genomföra både nationella operationer och internationella insatser. Avtal och förtroende i affärsrelationer med civila leverantörer är därför avgörande för Försvarmaktens försörjning.

Försvarslogistik skiljer sig dock från civil logistik i fråga om förutsättningar. Civil logistik bygger på att man är konkurrenskraftig, antingen genom resurseffektivitet eller att man kan tillhandahålla unika förmågor. Dessa principer måste inom försvarslogistiken samexistera med kravet på att kunna tillmötesgå de operativa behoven, även i krig. Försvarslogistiken ska på ett effektivt sätt använda både militära och civila logistikresurser, utan att ge avkall på uppdraget att stödja de militära operationerna.

Vid en internationell insats är avstånden en faktor att ta särskild hänsyn till, liksom tillgången till förnödenheter och tjänster i regionen samt behoven hos andra stater och civila organisationer som verkar inom samma område. Det innebär olika logistiklösningar med både civila leverantörer och samarbeten med andra nationer. Försörjningen sker lokalt, regionalt, globalt eller från Sverige, beroende på insatsens unika krav och behov.

¹ Eccles, H.E (1959)

2.3 Försvarslogistik i förändring

Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde präglas av instabilitet och oförutsägbarhet. Detta har påverkat de försvars- och säkerhetspolitiska besluten. Sveriges försvar har under det senaste decenniet ändrat inriktning, från ett fokus på internationella insatser och krishantering, till ett nationellt försvar av Sveriges territoriella integritet med samarbeten i närområdet. I och med det kommande medlemskapet i Nato utvecklas detta fullt ut till ett kollektivt försvar, baserat på nationell resiliens och ömsesidiga försvarsgarantier. Detta innebär att logistiken främst ska stödja det nationella försvaret men även kunna bistå vid värdlandsstöd (se kap 6.5) samt stödja internationella operationer, i närområdet såväl som i mer avlägsna konfliktområden.

Säkerhetspolitiska kriser, där olika metoder för påverkan nyttjas, förväntas öka med tiden. Fientlig påverkan på försörjningslinjer och logistikkapacitet kan i ett krisläge eller vid ett väpnat angrepp förväntas bli omfattande, med personellt och materiellt skadeutfall. Kriser och lågintensiv krigföring kan snabbt eskalera till fullskaligt krig. Allt detta ställer krav på flexibilitet så att försvarslogistiken snabbt kan öka kapaciteten och stödja vid nya platser så att styrkornas stridsvärde upprätthålls. Det ställer också krav på beredskap, ibland högre beredskap hos logistiken än hos de förband som ska stödjas.

Försvarslogistiken, liksom hela Försvarsmakten, tillväxer både kvalitativt och kvantitativt. Detta påverkar både organisation och processer. Tillväxten och de förändringar denna ger upphov till får inte medföra att det görs avkall på de grundläggande kraven på tillgänglighet, uthållighet och rörlighet.

Bild 3. Beredskapsoperation. Fotograf: Antonia Sehlstedt, Försvarmakten.

Det kommande Nato-medlemskapet medför förändringar inom försvarslogistiken. Under tiden Sveriges antagningsprocess pågår bedrivs Försvarmaktens logistikverksamhet i enlighet med föreliggande doktrintillägg.

2.4 Totalförsvaret

Totalförsvaret avser den samlade verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig samt för att försvara landet i händelse av krig.

Totalförsvaret utgörs av det militära försvaret och det civila försvaret. Det övergripande målet för Totalförsvaret ska vara att ha förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet. Under högsta beredskap och krig är totalförsvaret all samhällsverksamhet som då skall bedrivas.²

² Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap

DOKTRINTILLÄGG

Försvarsmakten är beroende av en nära relation med det övriga samhället för att med landets samlade resurser kunna hantera de påfrestningar som Sverige kan utsättas för vid en säkerhetspolitisk kris eller ett väpnat angrepp. Sverige har med ett genomtänkt totalförsvarskoncept goda principiella förutsättningar att realisera de resurser som krävs vid sådana påfrestningar. I gränssnittet mellan det civila samhället och Försvarsmakten har logistiken en betydande roll. Det stöd som Försvarsmakten behöver för att kunna genomföra verksamhet levereras av försvarslogistiken med stöd av andra aktörer.

Bild 4. Totalförsvaret. Fotograf: Jimmy Croona, Försvarsmakten.

Totalförsvarets försörjning är beroende av att gränsöverskridande flöden upprätthålls så långt det är möjligt, dels mellan olika stater och dels mellan militära och civila aktörer. Detta kräver en väl fungerande samverkan, flexibla lösningar samt skydd av transporter och infrastruktur. Informationssystem som stödjer civila leverantörer, särskilt de som är integrerade med Försvarsmaktens system, är en uppenbar angreppspunkt för en motståndare. De civila leverantörernas skydd kräver därför särskilt fokus.

2.5 Det globala försörjningslandskapet

Försörjning och hur denna kan säkerställas, det vill säga försörjningstrygghet, blir allt viktigare i takt med att Sverige blir mer beroende av omvärlden. Försörjningstrygghet kan innefatta flera olika delar som stödjer en trygg försörjning med kontinuitet, till gagn för Försvarsmakten och den samlade försvarsförmågan.

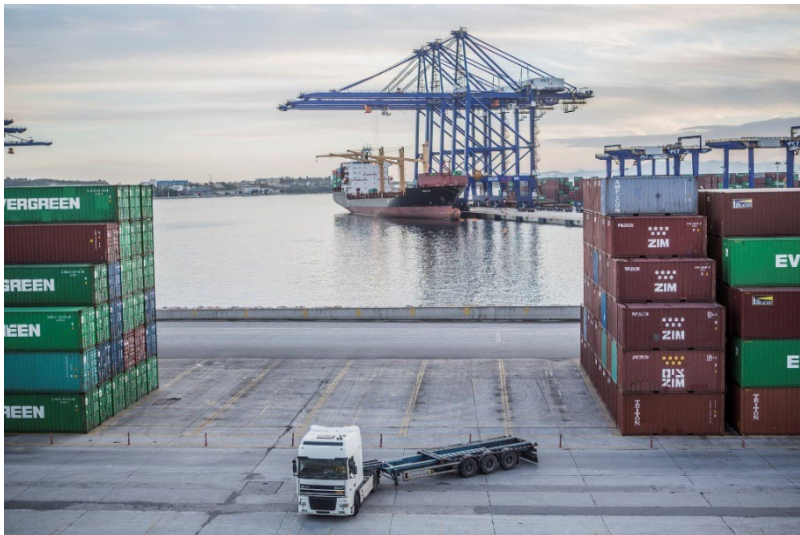

Bild 5. Omlastning i det globala logistiknätverket. Fotograf: Bezav Mahmod, Försvarsmakten.

Sverige är globalt sett ett litet land med begränsade resurser. Detta gör att Sverige inte är självförsörjande utan är beroende av internationella varor och tjänster. Det *globala försörjningslandskapet* inkluderar alla aktörer, resurser och aktiviteter, från den som utvinner råvaror till slutanvändare, oberoende av roller, ansvarsförhållanden, resursägarskap och geografiskt område. Försvarslogistiknätverket utgör en delmängd av försörjningslandskapet och består av *noder* och *förbindelselinjer* mellan dessa. Noderna utgörs exempelvis av hamnar, flygfält, baser och terminalplatser. Förbindelselinjerna utgör den fysiska förbindelsen mellan dessa noder.

DOKTRINTILLÄGG

Vid en säkerhetspolitisk kris i Sverige måste vi utgå ifrån att staterna i närområdet befinner sig i en liknande situation. Detta kommer sannolikt att ha en negativ påverkan på tillförsel av förnödenheter till landet och därmed på hela samhällets möjlighet till verkan och uthållighet. Konsekvenserna kan delvis mildras genom att det identifieras vilka resurser som vid utebliven tillförsel har en stor negativ påverkan på samhällets funktionalitet och att Totalförsvaret säkerhetställer kontinuerlig tillgång till dessa.

2.6 Försörjningslösningar

Krigsorganisationens försörjningsbehov utgör grunden för val av försörjningslösning.³ Det är den samlade förståelsen av marknadens förmåga, möjlighet att genomföra i egen regi, lämplighet ur säkerhetskyddssynpunkt, tillgänglig ekonomi inom befintliga anslag och säkerhetspolitiska överväganden som är avgörande för val av försörjningslösning för att möta försörjningsbehovet i det enskilda fallet.

Vid val av försörjningslösning är förråds- och försörjningsprinciper centrala. En mer decentraliserad förrådshållning medger ofta en initialt större handlingsfrihet, men ställer högre krav på förvaltning av materiel och samordning av försörjningen över tiden. Möjliga förrådsprinciper är egna lager, med leverantör delade lager eller krav på lageruppbyggnad hos leverantör. Försörjningsprinciper kan vara försörjning i egen regi alternativt beredskapsplanering hos leverantör, samt användning av uttag och förfogande av krigsplacerad materiel, tjänster och lokaler. Försörjningslösningarna inbegriper även myndighetssamverkan, mellanstatliga avtal och i vissa fall certifieringskrav av leverantörer.

För att etablera ändamålsenliga försörjningslösningar används en segmenteringsmodell (se bild 6). Med hjälp av modellen görs en analys av hur kritisk leveransen av olika förnödenheter och tjänster är för Försvarets operativa förmåga. Dimensionen ”marknadens förmåga att leverera varor och tjänster inom tidskrav” kan ges värdena ”garanterad”, ”stor”, ”liten” och ”obefintlig”. Dimensionen ”begränsningar i Försvarets operativa förmåga” om varan eller tjänsten inte leve-

³ 2021-02-24, FM2020-9538:1 Inriktning för försörjningslösningar

DOKTRINTILLÄGG

reras i tid kan ges värdena ”obefintliga”, ”mindre”, ”allvarliga” och ”katastrofala”.

Val av försörjningslösning utgår från en bedömning enligt segmenteringsmodellen, där rutinprodukter sällan kräver särskilda åtgärder. Att säkerhetställa tillgången till operationsriskprodukter liksom leveransriskprodukter kräver god förståelse för operativa behov och konsekvenser, och kan leda till behov av egna lager eller försörjning i egen regi. Strategiska produkter kräver särskilda åtgärder där nära samverkan med leverantör ofta är nödvändig.

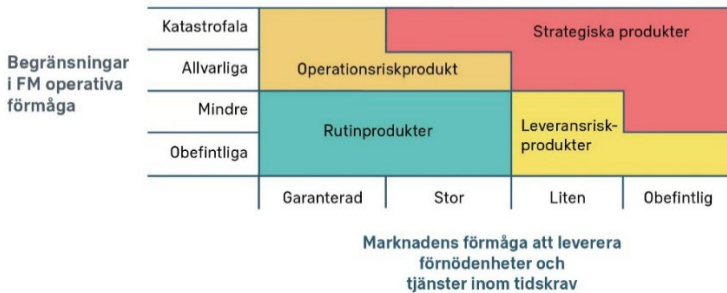

Bild 6. Segmenteringsmodellen visar förhållandet mellan marknadens förmåga att tillhandahålla förnödenheter och tjänster och Försvarsmaktens operativa förmåga för olika typer av produkter. Illustration: Anna-Karin Wetzig, Försvarsmakten.

För att möta Försvarsmaktens behov görs fortlöpande avvägningar mellan resurseffektivitet, flexibilitet, tillförlitlighet och tillgänglighet. Eventuellt risktagande avseende logistikförmågor i krig som uppstår på grund av ekonomiska begränsningar i fred analyseras och prioriteras. Vid den förmågeskapande analysen omhändertas helhetssyn och livscykelperspektiv för att balansera mellan hög kvalitet och noggrannhet och den flexibilitet som krävs vid ett snabbt eskalerande säkerhetsläge.

2.7 Internationellt logistiksamarbete

Försvarslogistik är ett nationellt ansvar men förutsätter ofta samarbeten mellan stater. Internationella samarbeten kräver erforderlig kunskap hos de deltagande för att ge ett utbyte för samtliga parter. I enlighet med Försvarsmaktens militärstrategiska koncept (MSD22) ska Försvarsmakten i händelse av väpnat angrepp ”*ensamma uthålligt bestrida en angriparens kontroll alternativt bryta fiendens anfällskraft tillsammans med andra.*”⁴ Det är utifrån denna utgångspunkt som olika samarbeten inom försvarslogistiken ska utvecklas. Samarbeten gynnas av förtroendeskapande och av långvariga avtal, där samsyn och gemensam planering skapar ytterligare förutsättningar för en logistik som tillgodoser såväl befintliga som uppkomna behov.

När Försvarsmakten ger stöd till annan part utanför Sverige är försörjning till och från operationsområdet en svensk angelägenhet. Detta kan kompletteras med stöd från annan part.

Bild 7. Samarbete med annan nation. Fotograf: Astrid Amtén, Försvarsmakten.

⁴ MSD 22

3 FÖRSVARSLOGISTIKENS PRINCIPER

En fungerande försvarslogistik är en förutsättning för att kunna upprätthålla Försvarmaktens grundläggande förmågor och förbandens stridsvilja. Nedanstående principer genomsyrar hur försvarslogistiken planeras och genomförs. Fokus på de olika principerna varierar mellan förmågeskapande respektive förmågenyttjande verksamhet och beroende på typ av konflikt och geografiskt område.

3.1 Operationella krav i fokus

Alla ansträngningar inom försvarslogistiken ska, oberoende av om det är militära eller civila resurser som nyttjas, vara fokuserade på att uppfylla de krav som bidrar till att målsättningarna för operationen uppnås.

3.2 Förtänksamhet

Verksamhet inom försvarslogistiken ska präglas av förtänksamhet för att kunna förutse de logistiska behoven. Förtänksamhet möjliggör ett proaktivt agerande för att minimera risken att försvarslogistiken blir begränsande för den militära operationen. För att möjliggöra ett proaktivt agerande behöver tillgänglig information löpande analyseras och framtida behov av försvarslogistik prognosticeras och prioriteras.

3.3 Samarbete

Samarbete inom försvarslogistiken är en förutsättning för effektivt nyttjande av disponibla resurser. Möjligheten till samordning ökar i de fall försvarslogistiken är interoperabel mellan de parter som verkar tillsammans. Detta förhållningssätt gäller på alla nivåer mellan Försvarmakten och civila myndigheter, organisationer, näringslivet och andra nationer.

3.4 Effektivitet

Försvarslogistikresurser ska ha hög produktivitet (genom att göra saker på rätt sätt), utan att ge avkall på operationella krav (genom att göra rätt saker). För att reducera kostnader, undvika parallella logistiska ansträngningar och förbättra den totala kvaliteten på stödet används gemensamma stödstrukturer och mekanismer inom Totalförsvaret och vid internationellt samarbete.

3.5 Enkelhet

För att hantera försvarslogistikens komplexitet eftersträvas enkelhet genom tydliga ledningsförhållanden, logistikkoncept och metoder. Detta bidrar till att det tillhandahållna stödet möter den militära operationernas krav.

3.6 Flexibilitet

Försvarslogistiken ska vara anpassningsbar, både vad gäller att möta förändringar i förbandens behov och genom att ha kapacitet att reagera på yttre påverkan på logistikflödet för att kunna vidmakthålla tillförlitligheten och tillgängligheten i leveranserna.

3.7 Kontinuerligt flöde

Försvarslogistik bygger på ett kontinuerligt flöde mellan olika nivåer (se kap. 4). Flödet är beroende av att det finns avdelade resurser samt väl fungerande noder i form av hamnar, flygplatser, järnvägar och vägar som kan nyttjas för transporter av personal och förnödenheter. Dessa noder utgör en viktig kontaktyta mellan olika logistiknivåer och möjliggör flexibla logistikflöden.

Den flödesbaserade logistiken är också beroende av god lägesuppfattning och ledningsförmåga för att kunna styra flödena. Det kan uppstå situationer där flödet måste skyddas på internationellt vatten eller luft- rum, varvid den operativa nivån måste avdela skyddsresurser eller avtal slutas med annan part om skydd.

3.8 Tillgänglighet

Försvarslogistiken möjliggör nödvändig tillgång till förnödenheter och tjänster för egna förband. Detta kan antingen ske genom egna resurser, eller genom tillgång till andra aktörers resurser. Tillgängligheten är reglerad så att den möter de operationella kraven. För att möta Försvarsmaktens krav på uthållighet och rörlighet ges stöd från övriga Totalförsvaret. Tillgänglighet skapas även genom styrning av tjänster och verksamhet, såsom t ex prioriteringar, skiftplanering av personal m.m.

3.9 Robusthet

Det som framför allt skiljer försvarslogistik från civil logistik är kravet på att kunna verka i ett stridsområde. Motståndaren kan komma att slå mot våra försörjningslinjer varför alternativa logistikflöden, planerad överkapacitet, störningsokänsliga system och metoder liksom skyddet av försvarslogistiken är av stor vikt.

3.10 Tempo

Försvarslogistiken behöver ständigt anpassas till nya behov och förutsättningar. Ju snabbare anpassningen kan ske, desto bättre bidrar försvarslogistiken till att operationens mål uppnås. Tempo uppnås genom att ha god lägesuppfattning för att på så vis kunna värdera behovet av nya order för att lämplig anpassning av logistikförsörjningen ska kunna ske.

4 INDELNING AV FÖRSVARSLOGISTIK

Beroende på perspektiv kan försvarslogistiken delas in på olika sätt.

4.1 Ingående funktioner

Tematiskt indelas försvarslogistiken enligt de ingående funktionerna förnödenhetsförsörjning, teknisk tjänst, försvarsmedicin, transporttjänst samt övrig logistik.

4.1.1 Förnödenhetsförsörjning

Med förnödenhetsförsörjning avses den verksamhet som syftar till att tillgodose Försvarsmaktens behov av förnödenheter. Här inkluderas anskaffning, lagring, transport, distribution och undanförsel av materiel.

4.1.2 Teknisk tjänst

Teknisk tjänst är den verksamhet som syftar till att säkerställa tillgängligheten på materielsystem med erforderlig effekt genom materielunderhåll och tekniskt systemstöd.

4.1.3 Försvarsmedicin

Försvarsmedicin är benämningen på den verksamhet som Försvarsmakten bedriver inom hälso- och sjukvård, hälsoskydd och veterinärmedicin.

4.1.4 Transporttjänst

Med transporttjänst avses verksamhet som syftar till att transportera förband och förnödenheter från en plats till en annan. Transporttjänsten innefattar transporter, transportledning samt trafiktjänst.

4.1.5 Övrig logistik

Den verksamhet inom försvarslogistiken som inte med enkelhet kan sorteras in under försvarslogistikens övriga funktioner benämns övrig logistik. Exempel på övrigt logistikstöd är hantering av post och kassa, resor, rättsvård, själavård, personalvård samt olika typer av upphandlingar.

4.2 Operationsnivåer

Ur ett ledningsnivåperspektiv delas försvarslogistiken in i militärstrategisk, operativ och taktisk försvarslogistik.

4.2.1 Militärstrategisk försvarslogistik

Militärstrategisk försvarslogistik genererar de försvarslogistikresurser som behövs för att täcka hela Försvarens behov. Med militärstrategisk försvarslogistik avses förmågeskapande logistikproduktion samt inriktning och beslut avseende beredskap, förbandstillgänglighet, lagernivåer, vårdkapacitet och nyttjande av försvarslogistik, inklusive de strategiska flöden som behöver upprätthållas för att möjliggöra försörjning av förnödenheter och tjänster som inte finns tillgängliga inom landet.

4.2.2 Operativ försvarslogistik

Den operativa försvarslogistiken omvandlar de samlade logistikresurserna, d v s den totala förmågan till understöd med förnödenheter och tjänster, till verkan och uthållighet på den taktiska nivån. Genom att fördela tillgängliga resurser till den taktiska nivån och skapa tillgänglighet, uthållighet och rörlighet för förbanden i operationsområdet bidrar logistiken till att uppnå de operativa målen. Exempel på logistikförband på operativ nivå är transportförband och sjukvårdsförband.

4.2.3 Taktisk försvarslogistik

Taktisk försvarslogistik innebär att inom eget område nyttja tillgängliga förnödenheter och tjänster för att nå taktiska mål genom att leverera understöd, i rätt omfattning, på rätt tid och plats, till och från förbanden. På denna nivå försörjs förband med förnödenheter, teknisk tjänst, försvarsmedicin, transporter och övrig logistik. I den taktiska försvarslogistiken är verksamhetseffektiviteten överordnad kostnadseffektiviteten, eftersom fokus ligger på effekt och inte på kostnad.

4.3 Nivåer för genomförande

Ur perspektivet försvarslogistikens genomförande indelas försvarslogistiken i bakre respektive främre nivå.

4.3.1 Bakre nivå

Den bakre nivån utgörs av militärstrategisk och operativ försvarslogistik. Vid den bakre nivån återfinns även den civila resursdimensionen. Flödet till bakre nivå sker dels från inhemsk produktion men till stor del även från internationella företag och partners. Flödet på denna nivå ställer särskilda krav på avtal och transporter men även på prioriteringar avseende verkan och skydd som kan få påverkan på den operativa effekten.

4.3.2 Främre nivå

Den främre nivån omfattar taktisk försvarslogistik. Vid den främre nivån är logistikens funktioner till stor del förbandsorganiserade för att kunna stödja förbandens samlade behov.

4.4 Försörjningslinjer

Försvarslogistikens resurser är i enlighet med Nato-standard⁵ fördelade på fyra försörjningslinjer:

- Första linjens logistik: logistikresurser på taktisk nivå samt till förband.
- Andra linjens logistik: logistikresurser tilldelade en försvarsgren.
- Tredje linjens logistik: logistikresurser på operativ nivå eller längs strategiska transportkorridorer.
- Fjärde linjens logistik: logistikresurser tillhandahållna genom strategiska tillgångar så som nationella lager, avtalspartners och industri.

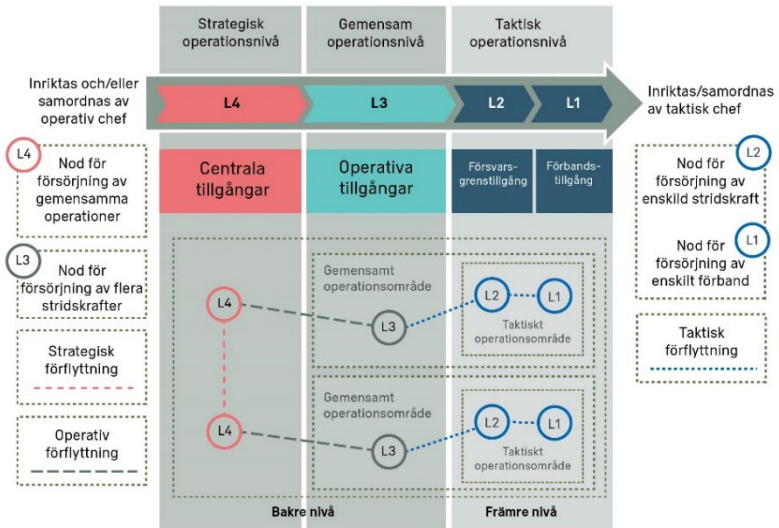

Bild 8. Försvarslogistikens relationer. Det försvarsmedicinska omhändertagandet har motsvarande noder som benämns role 1 – 4. Illustratör: Anna-Karin Wetzig, Försvarsmakten.

⁵ NATO STANDARD AJP-4(B) 2018

DOKTRINTILLÄGG

Det finns en nära relation mellan operationsnivå, nivå för genomförande och försörjningslinje.

Operationsnivå anger på vilken nivå den aktuella logistikinsatsen leds; militärstrategisk, operativ eller taktisk nivå. Bakre respektive främre nivå anger var logistikverksamheten genomförs.

Försörjningslinje anger var logistikresurserna är lokaliserade i relation till den militära ledningsstrukturen. Det innebär att förband som löser logistikuppgifter på operativ nivå även medför första linjens logistikresurser för att täcka det egna behovet och eventuellt även sitt värdförbands behov.

Vid genomförandet av logistikinsatser tillhör första och andra linjens logistik försvarslogistikens främre nivå medan tredje och fjärde linjens logistik tillhör försvarslogistikens bakre nivå.

5 LEDNING AV FÖRSVARSLOGISTIK

5.1 Logistikledning

För att kunna styra och leda det logistikstöd som Försvarmakten behöver krävs en väl utbyggd och fungerande ledning av försvarslogistiken, inklusive väl fungerande stödsystem.

Logistikledning innebär att ställa uppgifter och fördela tillgängliga resurser mellan Försvarmaktens olika förband och enheter i syfte att upprätthålla tillgänglighet, uthållighet och rörlighet. Vidare omfattar logistikledning ledning och styrning av försvarslogistikens olika funktioner. När Försvarmakten bedriver hälso- och sjukvård omfattas myndigheten som vårdgivare av den civila lagstiftningens krav på särskild ledning.

Försvarslogistik karakteriseras av begreppsparen behov/krav, anskaffning/försörjning samt distribution/transport. För en väl fungerande försvarslogistik behöver dessa balanseras och samverka, oavsett vilka aktörer som utför logistiktjänsterna. Denna samverkan åstadkoms genom en väl fungerande logistikledning som omfattar alla aktörer, militära såväl som civila, som levererar förnödenheter och tjänster som stödjer Försvarmaktens verksamhet.

Försvarslogistiken utgår från en helhetssyn. Alla ledningsnivåer inom Försvarmakten behöver insikt om olika verksamheters betydelse, inklusive försvarslogistikens, för att säkerställa att avsedd effekt kan uppnås. Logistikkompetens behöver därför finnas på alla ledningsnivåer. Logistikledningen behöver vara en väl integrerad del av ledningsprocessen och Försvarmaktens ledningssystem på alla nivåer och i alla skeden. Försvarslogistiken organiseras, leds och genomförs enligt samma principer oavsett konfliktnivå och operationsområde.

DOKTRINTILLÄGG

Logistikledning utövas på tre ledningsnivåer: militärstrategisk, operativ och taktisk. Militärstrategisk logistikledning syftar till att skapa logistikresurser i vid bemärkelse för operationernas genomförande. Detta sker genom utveckling och anskaffning för att säkerställa tillgänglighet av nödvändiga resurser.

Operativ försvarslogistik omfattar att fördela, samordna och prioritera logistik, som genererats på strategisk nivå.

Taktisk logistikledning är främst en fråga om att koordinera enskilda logistikaktiviteter och logistikresurser i insatsområdet för att uppnå en effekt, t ex verkan, tillgänglighet eller uthållighet.

Om annan parts logistiska behov tillgodoses av Försvarsmakten som en del av värdlandsstöd⁶ (se kap 6.5) behöver dessa logistikbehov samordnas och balanseras med Försvarsmaktens egna behov. Även denna ledning utförs av Försvarsmaktens logistikledningsresurser.

5.2 Logistikledning i operationer

Ledningsprocessen för försvarslogistik inom militära operationer är cyklisk och bygger på planering respektive samordning av logistikfunktionerna och de försvarsmaktsgemensamma logistikförbanden. Uppföljning och värdering av logistikkedjan ger underlag för inriktning och beslut avseende logistikstödet och bidrar till chefs förståelse för den aktuella situationen.

5.2.1 Logistikplanering

Logistikplaneringen sker som en integrerad del av operationsplaneringen. En till verksamhetens krav anpassad resurseffektiv logistik kräver att logistiken medverkar i planeringsprocessens alla tidsperspektiv.

⁶ Civilt och militärt stöd till utländska styrkor inom annan stats territorium, inom *Nato Host Nation Support (HNS)*.

DOKTRINTILLÄGG

Vid planering av en operation är försvarslogistikens deltagande av vikt såväl initialt som för fortlöpande realiserbarhetsprövning av operationsplanen mot de logistiska förutsättningarna. Under planeringen behöver tydliggöras vilken del av logistikförsörjningen som ska vara planstyrd (*push*) respektive vilken del som ska vara behovs- eller händelsestyrd (*pull*).

Logistikplaneringen kan påverka operationsplaneringen om målsättningar måste ändras på grund av att de logistiska förhållandena gör att de initiala målsättningarna inte kan uppnås.

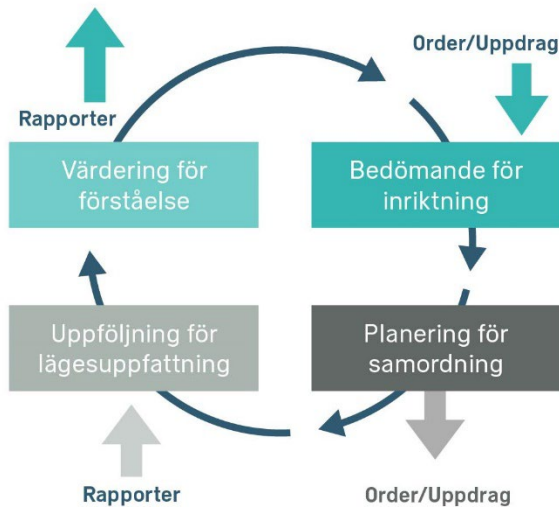

Bild 9. Cykel för inriktning, samordning, lägesuppfattning och situationsförståelse.
Illustratör: Anna-Karin Wetzig, Försvarsmakten.

5.2.2 Inriktning

Förbandens prognostiserade behov av förnödenheter och tjänster är utgångspunkten för hur tjänster och flöden i logistikkedjan ska dimensioneras och planeras, och ligger därmed till grund för att inrikta, samordna, följa upp och värdera aktuellt logistkläge.

5.2.3 Samordning

Den militärstrategiska nivån ansvarar för att utveckla, vidmakthålla och samordna relationer och samarbeten med myndigheter, civila aktörer samt med andra stater och internationella organisationer.

Genom att samordna leveranser av förnödenheter och genomförande av logistiktjänster bidrar försvarslogistiken på den operativa nivån till att operationsledningen har handlingsfrihet att verka i tid och rum samt att skapa försörjningstrygghet hos egna styrkor.

5.2.4 Uppföljning

Uppföljning sker avseende förmåga att lösa uppgifterna med förväntat resultat, såsom rätt tidpunkt, i rätt kvantitet och med rätt kvalitet. Även hastigheten med vilken uppgifterna löses följs upp, dvs ledtid från beställning till leverans. Förmågan att reagera på yttre påverkan på flödet och förändringar i försörjningslandskapet är också av vikt i uppföljningen, d v s att kunna agera med flexibilitet och vara anpassningsbar samt att värdera och hantera risker.

5.2.5 Värdering

Både på militärstrategisk och operativ nivå bevakas kontinuerligt om de avgörande förutsättningarna fortfarande råder för att värdera om tidigare bedömningar fortfarande gäller eller om en anpassning måste ske. En god uppfattning om försörjningslandskapet över tid möjliggör en prognostisering av stridsvärdet framåt i tiden. En störning i försörjningslandskapet kan utgöra ett hot mot försörjningstryggheten, vilket kan påverka stridsvärdet och handlingsfriheten.

5.2.6 Situationsförståelse

Försvarsmakten både påverkar och påverkas av den omgivande operationsmiljön. Försvarslogistiken verkar i samma operationsmiljö som egna styrkor, men befinner sig samtidigt i det globala försörjningslandskapet som sträcker sig långt utanför aktuellt operationsområde. Olika intressenters verksamhet påverkar Sveriges försörjningstrygghet och därmed även Försvarsmaktens.

Kontinuerlig informationsinhämtning och bevakning av försörjningslandskapet och dessa intressenters drivkrafter är avgörande av två anledningar, dels för att anpassa försvarslogistiken till rådande förutsättningar och dels för att kunna påverka den omgivande miljön i önskvärd riktning.

5.3 Ledningsstödsystem för logistik

Försvarslogistiken är beroende av informationsflöden och därmed av väl fungerande lednings- och logistikstödsystem med ingående informationssystem. Information följer de logistiska flödena oberoende av källa och riktning. Informationssystemens betydelse för att upprätthålla och optimera logistikflöden är därför vital.

Genom informationshantering styrs flödet av information för att säkerställa att logistikinformation är tillgänglig i rätt tid och att den är korrekt. Detta är en framgångsfaktor för att kunna genomföra logistikledning på alla nivåer.

Bild 10. Informationssystem. Fotograf: Jimmy Croona, Försvarsmakten.

6 FÖRSVARSLOGISTIKENS FASER OCH FÖRMÅGOR

I kapitlet beskrivs försvarslogistik ur ett eskaleringsperspektiv. Den övergripande indelningen är tillämpbar som en modell för beskrivning av den totala verksamheten över tid och avser såväl förmågeskapande som förmågenyttjande verksamhet.

6.1 Förberedande verksamhet under grundberedskap

Under grundberedskap är försvarslogistiken huvudsakligen fokuserad på förmågeskapande verksamhet, som genomförs löpande. Verksamhetens omfattning balanseras utifrån identifierade behov, tidsförhållanden och tillgängliga resurser. Här ingår även forskning och teknikutveckling, kompetensutveckling, övning, personalförsörjning, framtagande av nya system och metoder samt planering för samarbeten med civila aktörer inom totalförsvaret.

Försvarslogistiken strävar i grundplaneringen efter en viss överkapacitet för att kunna hantera ogynnsamma tidsförhållanden. Dessutom genomförs alternativplanering. Vissa kritiska förnödenheter lagerhålls för att uppnå ökad säkerhet och flexibilitet samt för att möjliggöra ett snabbt agerande. För försvarsspecifik materiel fattas beslut om vilken lagerhållning som krävs i syfte att upprätthålla fastställd beredskap. Förberedelser för tillämpning av förfogandelagar genomförs.

Personalens grundläggande kompetensbehov ska vara tillgodosedda medan mer omfattande samträning av förband kan ske successivt, om beredskapskraven så medger.

Planering genomförs för att kunna lämna värdlandsstöd så snart nödvändiga politiska beslut fattats. Beredskap för genomförande av värdlandsstöd regleras.

6.1.1 Forcerad förmågeuppbyggnad

Forcerad förmågeuppbyggnad syftar till att, genom förändrad produktion, höja Försvarens beredskap och förmåga på kortare tid än vad som tidigare planerats. Grunden för detta är prioritering av befintliga resurser, tillförsel av ekonomiska resurser och tillämpning av befintliga avtal samt relevanta regelverk så att anskaffning av förnödenheter och tjänster kan ske. För försvarslogistiken innebär det bland annat följande:

- krav på ökad tillgänglighet av materiel,
- ökad anskaffning av förnödenheter,
- säkerställande av leveransavtal för tjänster och förnödenheter,
- spridning av förnödenheter,
- intensifierad samövning med civila aktörer.

Forcerad förmågeuppbyggnad innebär också en höjning av försvarslogistikens egen förmåga samtidigt som Försvarens övriga förband ges logistikunderstöd i sin förmågeuppbyggnad.

6.2 Aktivering och mobilisering

I händelse av konflikt eller säkerhetspolitisk kris genomförs en bedömning avseende sannolikheten för eskalering och lämplig beredskap intas. Mobilisering ska vid beslut om höjd beredskap kunna genomföras utan andra förberedelser än de som ingår i den grundläggande mobiliseringsplaneringen.

DOKTRINTILLÄGG

Bild 11. Mobförråd. Fotograf: Bezav Mahmod, Försvarsmakten.

Vid aktivering eller mobilisering genomförs en stor omställning av försvarslogistikens verksamhet som blir betydligt mer inriktad på förmågenyttjande. Det föreligger en betydande skillnad i vad som är möjligt att genomföra vid aktivering eller mobilisering jämfört med under grundberedskap. Beroende på hur mycket tid som står till förfogande kan en rad olika åtgärder vidtas för att återta eller öka beredskap eller förmåga på logistikområdet.

Möjliga sådana åtgärder kan vara forcerad anskaffning av förnödenheter och tjänster, samt prioritering av materielprojekt. Anpassning genomförs av kapaciteten vid verkstäder, varv, sjukvårdstjänsten och transportenheter. En eventuell ökning av lagernivåer, omdirigering av förnödenheter och personal, undanförsel, spridning och översyn av materiel, nyteckning av kontrakt, samt åtgärder för förstärkt försvarsmedicinsk förmåga och skydd av försvarslogistisk verksamhet genomförs vid behov. Personalens utbildning och tillgänglighet följs upp fortlöpande. Vidare ianspråk tas vid behov och efter beslut av regeringen ytterligare personal med stöd av pliktlagar.

DOKTRINTILLÄGG

Förmågeskapande verksamhet nedgår initialt men upphör inte helt. Vid längre konflikter behöver förmågeskapandet återtas. Utöver pågående operationers krav påverkas omfattningen av logistikstödet även av de behov som genereras av kommande operationer. Kortsiktiga möjligheter kan behöva ställas mot långsiktiga behov. Vidmakthållande av materiel och resurser får en ökad betydelse för att upprätthålla kvalitet och tillgänglighet även vid långvariga konflikter.

Bild 12. Inmönstring vid mobilisering. Fotograf: Bezav Mahmod, Försvarmakten.

En särskild utmaning för logistikfunktionen vid aktivering och mobilisering är att samtidigt som berörda förband ska understödjas, behöver de egna logistikförbanden genomgå motsvarande aktivering och mobilisering.

6.3 Operationer

Vid genomförandet av operationer understödjer försvarslogistiken krigsförbanden i syfte att bidra till operationens målsättningar. Operationens karaktär ger underlag för dimensionering av de logistikresurser som behöver avdelas. Kraven på robusthet och militärspecifika logistikresurser ökar.

Det är inte alltid känt när en operation måste starta. För vissa förbandstyper kan operationer under grundberedskap vara regel snarare än undantag. Dessutom ska olika grad av beredskap kunna intas parallellt eller sekventiellt för olika förbandsdelar. Detta kan innebära att tiden för förberedelser kan komma att variera och det kan bli nödvändigt att starta en operation utan att nödvändiga förberedelser hunnit genomföras.

Under pågående operation måste åtgärder samtidigt vidtas för att vidmakthålla och fortsatt återta alternativt öka den försvarslogistikförmåga som är väsentlig för det operativa genomförandet. Prioriteringar sker av åtgärder som förväntas ge resultat på kort sikt.

Beroende på typ av operation kan kapaciteten vid verkstäder, varv, sjukvårdstjänsten, förråd och transportenheter, inklusive ambulanssjukvård, ökas till högsta möjliga effekt. Omdirigering av förnödenheter, undanförelse, spridning samt åtgärder för ytterligare skydd av försvarslogistiken sker för att möta det operativa lägets krav.

Erfarenheter från den förmågenyttjande verksamheten återkopplas till den förmågeskapande för förändring av befintlig förmåga eller för att tillföra en ny. Vid behov av åtgärder på materielsystem genomförs teknisk anpassning och eller modifieringar.

6.4 Reorganisering och konsolidering

Åtgärder för återställande alternativt förändring av krigsförbandens förmågor är reorganisering och konsolidering. Sådana åtgärder kan behöva genomföras under pågående operation. Under denna fas ligger fokus på förmågeskapande och vidmakthållande verksamhet.

Även under pågående operation ställs stora krav på vidmakthållande av materiel då krigsförbanden har att lösa sina uppgifter med den materiel och personal som de tilldelats. Försvarslogistiken sätter därmed i viss mån gränser för vilka mål som kan uppnås.

6.5 Försvarslogistik vid värdlandsstöd (VLS)

Genom värdlandsstödet (VLS) förbättras Sveriges möjligheter att ge och ta emot militärt stöd. Genom att beskriva, planera för och öva VLS är Försvarsmakten förberedd inför alla konfliktnivåer och planeringsförutsättningar. Därigenom kan bidragande staters och organisationers förband etableras på svenskt territorium utan ytterligare förberedelser. Samtidigt bidrar värdlandsstödet över tiden till stridsvärdet hos dessa förband.

När Sverige lämnar värdlandsstöd innehåller stödet alltid någon form av försvarslogistik, en förutsättning för att Försvarsmakten ska kunna ”*bryta fiendens anfallskraft tillsammans med andra*”⁷. Värdlandsstödet ska fungera i normalläge och säkerhetspolitisk kris såväl som vid väpnat angrepp.

När Sverige stödjer annan part i en internationell operation förväntas att vi har med oss egna logistikresurser, även om vi åtnjuter värdlandsstöd på plats.

⁷ MSD 22

6.5.1 Interoperabilitet

Att förstå varandra och att ha en gemensam uppfattning om logistikverksamhet är en förutsättning för att kunna genomföra operationer tillsammans med andra stater och organisationer och att kunna ta emot och ge militärt stöd. Det innebär att försvarslogistiken behöver vara interoperabel.

Kraven på interoperabilitet ingår i regeringens styrningar till Försvarsmakten och i de målsättningar som tagits fram för att realisera dessa styrningar. Här har Försvarsmakten tagit hänsyn till åtaganden kopplade till EU-medlemskapet, samarbeten inom ramen för Nato, det nordiska samarbetet, olika bi- och multilaterala samarbeten samt de åtaganden som följer av ett svenskt medlemskap i Nato.

Logistikverksamheten vid internationella samarbeten grundar sig på Natos doktriner och publikationer vilket kräver kompetens hos vår personal att förstå dessa samt en harmonisering av egna processer och teknisk kompatibilitet med standarder. Genom utbildning, träning och övning tillsammans med andra utvecklade och förbättras Försvarsmaktens interoperabilitet.

Bild 13. Partner ankommer Sverige. Fotograf: Astrid Amtén, Försvarsmakten

BEGREPP

I denna publikation definieras flera begrepp i den löpande texten. Nedanstående sammanställning är gjord i bokstavsordning.

Begrepp	Förklaring och exempel
Förbindelselinjer	Förbindelselinjerna utgör den fysiska förbindelsen mellan noder i försvarslogistiknätverket.
Förnödenhetsförsörjning	Verksamhet som syftar till att tillgodose Försvarsmaktens behov av förnödenheter.
Försvarslogistik	<p>Försvarslogistikens syfte är att bidra till att nå de mål som militära operationer har att uppnå. Syftet uppnås genom att upprätta och bibehålla efterfrågad tillgänglighet, uthållighet och rörlighet hos Försvarsmaktens förband och enheter. Försvarslogistiken indelas i funktionerna förnödenhetsförsörjning, teknisk tjänst, transporttjänst, försvarsmedicin och övrig logistik.</p> <p>Försvarslogistik omfattar produktion, styrning och kontroll av tillhandahållet stöd, vilket utgörs av både förnödenheter och tjänster med tillhörande information.</p> <p>Försvarslogistik omfattar stöd till såväl krigsorganisationen som grundorganisationen och utförs av egna resurser och tillsammans med andra aktörer.</p>

DOKTRINTILLÄGG

Försvarslogistiknätverket	Försvarslogistiknätverket är en delmängd av försörjningslandskapet och består av noder och förbindelselinjer mellan dessa noder.
Försvarsmedicin	Verksamhet som FM bedriver inom hälso- och sjukvård, hälsoskydd och veterinärmedicin.
Försörjningslandskap	Alla aktörer, resurser och aktiviteter inom det globala logistiknätverket, från den som utvinner råvaror till slutanvändare, oberoende av roller, ansvarsförhållanden, resursägarskap och geografiskt område.
Försörjningssäkerhet	Säkerhet i försörjningen av materiel, förnödenheter, tjänster med mera i normalläge, säkerhetspolitisk kris och väpnat angrepp.
Försörjningstrygghet	Försörjningstrygghet bör förstås som möjligheten att erhalla de förnödenheter och tjänster som verksamheten kräver.
Noder	Noder är en del av försvarslogistiknätverket. Noderna avser omlastningsplatser och utgörs exempelvis av hamnar, flygfält, baser och terminalplatser.
Stridsvärde	Faktiskt värde avseende ett förbands förmåga att lösa uppgifter enligt förbandsmålsättning.
Teknisk tjänst	Verksamhet som syftar till att säkerställa tillgängligheten på materielsystem med erforderlig effekt genom

DOKTRINTILLÄGG

	materielunderhåll och tekniskt systemstöd.
Transporttjänst	Verksamhet som innefattar transporter, transportledning samt trafiktjänst.
Uthållighet	Ett mått på förbands och enheters förmåga att över tiden, under givna förutsättningar, lösa ställda uppgifter.
Övrig logistik	Den verksamhet inom försvarslogistiken som inte med enkelhet kan sorteras in under försvarslogistikens övriga funktioner. Exempel på övrigt logistikstöd är hantering av post och kassa, resor, rättsvård, själavård, personalvård samt olika typer av upphandlingar.

REDAKTIONELL INFORMATION

Detta är första utgåvan av Doktrintillägg Logistik.

Arbetet med Doktrintillägg Logistik initierades genom LEDES direktiv - Doktrinutveckling, FM2019-4801:1 fastställt 2019-02-27.

Doktrintillägget har anpassats till att Sverige har lämnat in medlemsansökan till Nato. DTLG Log är skrivet för att utgöra en brygga under Nato implementeringsfas. Revidering avses påbörjas när ansökningsprocessen är avslutad och Sverige är medlem i Nato.

Texten har remissbehandlats i två remisser, den första inom både Försvarsmakten och närstående myndigheter, den andra internt högkvarteret samt inom försvarsgrensstaber och militärregioner.

Doktrinarbetet har fortlöpande förankrats med FM logistikchef genom strategisk planeringsgrupp logistik (SPG Log). Styrning har erhållits från strategisk analysgrupp utveckling (SAG U).

Arbetsgrupp: Staffan Strömbäck, ledningsstaben (ordf.) Anders Asp Vestberg, Lena Bäck, Anders Brunnberg, Kristina Kihlström (FHS), Thomas Kihlström, Nils Olof Nilsson och Per Wendel samt del av tid Göran Walldén. Thomas Ekström (FHS), Thomas Magnusson och Linnea Hjalmsdotter har bidragit i arbetet.

Granskning av FST STAB publikationssamordnare har utförts 2023-02-09.

DTLG Log har föredragits för C FST den 2023-03-20.

BILDFÖRTECKNING

I den här publikationen förekommer följande bilder med verkshöjd:

Bild nr	Fotograf/illustratör	Hur FM säkrat rätten att använda bilden
1, 2, 6, 8, 9,	Anna-Karin Wetzig	Försvarmaktens bild. Anna-Karin Wetzig är anställd vid FMLOG/Försvarmakten.
3,	Antonia Sehlstedt	Försvarmaktens bild. Antonia Sehlstedt är anställd vid Försvarmakten.
5, 11, 12	Bezav Mahmod	Försvarmaktens bild. Bezav Mahmod är anställd vid Försvarmakten.
4, 10	Jimmy Croona	Försvarmaktens bild. Jimmy Croona är anställd vid Försvarmakten.
7, 11, 13	Astrid Amtén	Försvarmaktens bild. Astrid Amtén är anställd vid Försvarmakten.

KÄLLFÖRTECKNING

I den här versionen av DTLG LOG har följande källor använts:

Källor utanför Försvarmakten

Eccles, H.E (1959). *Logistics in the National Defence*. Harrisburg, Pennsylvania: The Stackpole Company

Kress, M. (2002/2016). *Operational Logistics*. Switzerland: Springer

Regeringen. (u.d.). Regeringens proposition (2020/21:30) Totalförsvaret 2021-2025.

Lagar och föordningar

Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap

Lag (1994:1809) om totalförsvarets plikt

Förfogandelag (1978:262)

Källor inom Försvarmakten

FM2021-7333:1, 2021-03-19. Försvarmaktens Strategiska Inriktning 2021-2030

Doktrin för gemensamma operationer, DGO, M7739-354030, gällande från och med 2020-07-01

Militärstrategisk doktrin, MSD22, M7739-354028, gällande från och med 2022-07-01

FM2020-9538:1, 2021-02-24, Inriktning för försörjningslösningar

Den här publikationen är ett doktrintillägg som beskriver hur försvarslogistiken ska stödja militära operationer för att uppnå tillgänglighet, uthållighet och rörlighet.

Doktrintillägget tydliggör och förklarar försvarslogistiken i sitt sammanhang, både avseende verksamhet i Försvarsmakten och inom Totalförsvaret.

FÖRSVARSMAKTEN

107 85 Stockholm
www.forsvarsmakten.se

DTLG LOG
M7739-354033
Versionnr: 1.0 ÄO